

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ด้านความต้องการกำลังคนของประเทศไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2553-2557) มีแนวโน้มต้องการกำลังคนที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งภาคเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการรวม 2.7 ล้านคน โดยในปี พ.ศ.2557 ภาคเกษตรมีความต้องการกำลังคนเพิ่มขึ้น 600,000 คน ภาคอุตสาหกรรมมีความต้องการกำลังคนเพิ่มขึ้น 400,000 คน และในภาคธุรกิจบริการมีความต้องการกำลังคนเพิ่มขึ้น 1.7 ล้านคน จากเดิมที่ในปี พ.ศ.2553 มีความต้องการอยู่ 15 ล้าน 7.9 ล้านคน และ 15.4 ล้านคน ตามลำดับ แต่ในทางกลับกันมีการลดลงของผู้เรียนสายอาชีพ ดังนั้นในการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ตั้งเป้าหมายการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีวศึกษาจากปัจจุบัน (พ.ศ.2553) สัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษา: ผู้เรียนสามัญศึกษา = 36.23 : 63.77 เป็น 60 : 40 ในปี พ.ศ.2561 เพื่อรองรับความต้องการกำลังคนในตลาดแรงงานของประเทศ (การรับนักเรียนสายอาชีพ (เพิ่มเติม) ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ 2554: 1-3)

ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวในอันดับต้นๆ ของโลก อาหารไทยเป็นปัจจัยหนึ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมทั้งรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้ครัวไทยสู่ครัวโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความชำนาญด้านอาหารเพียงพอกับการบริการ ประกอบกับในสถานการณ์ที่ผู้มีอาชีพเกี่ยวกับการบริการด้านอาหารจำนวนมากต้องการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาฝีมือของตนให้มีศักยภาพสูงขึ้น แต่มีปัญหาคือการไม่มีเวลาไปเรียนในชั้นเรียน หรืออยู่ห่างไกลสถาบันการศึกษาไม่สามารถเดินทางมาเรียนได้สะดวก ทำให้บุคคลเหล่านั้นขาดโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ถึงแม้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีนโยบายขยายการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาอาหารและโภชนาการและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องให้กว้างขวางขึ้น เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงาน แต่การศึกษาในระบบมีข้อจำกัดหลายประการ กล่าวคือ ข้อจำกัดในการรับนักศึกษา ข้อจำกัดด้านโครงสร้างที่มีลักษณะตายตัวไม่ยืดหยุ่นและคล่องตัวในการจัดการศึกษา และข้อจำกัดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ถูกจำกัดให้อยู่ในชั้นเรียน

การศึกษาด้านอาชีวศึกษา เน้นการจัดการศึกษาเพื่อการทำงานและประกอบอาชีพ ในการจัดการศึกษาจึงต้องจัดเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ ความสามารถ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ รวมถึงการสร้างลักษณะนิสัยที่ดีและจำเป็นในการทำงาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้จัดให้มีการเรียนการสอนอาชีวศึกษาหลายรูปแบบเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหลายกลุ่ม ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยเรียน และการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อต่อผู้ที่ประกอบอาชีพการงานแล้ว และต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้มากขึ้น เพื่อความก้าวหน้าในงานอาชีพ โดยกำหนดให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้ ทั้งการเรียนการสอนแบบชั้นเรียนปกติ การเรียนการสอนแบบทวิภาคี การเรียนการสอนแบบผ่านเครือข่าย และแบบผสมผสาน ขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา แต่สถานศึกษาส่วนมากจัดการเรียนการสอน 2 แบบแรก คือ การจัดการเรียนสอนแบบชั้นเรียนปกติ และการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคี สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบผ่านเครือข่าย ยังไม่มีสถานศึกษาใดดำเนินการในเรื่องนี้เนื่องจากยังไม่มีความพร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการศึกษาทางไกล (<http://www.vec.go.th>) การจัดการศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการก็เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาสาขาวิชาอื่นที่สถานศึกษาจัดการศึกษาในระบบปกติที่การเรียนการสอนจัดในชั้นเรียนแบบเผชิญหน้า ทำให้รับผู้เรียนได้จำนวนจำกัดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขความพร้อมด้านทรัพยากรของสถานศึกษา เช่น จำนวนห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และครูผู้สอน เป็นต้น ทำให้ผู้ที่มิงานทำอยู่แล้ว หรือมีภาระงานอื่นไม่มีเวลามาเข้าเรียนในชั้นเรียน และผู้ที่อยู่ห่างไกลสถานศึกษาไม่สามารถมาเรียนได้สะดวก ทำให้คนเหล่านั้นขาดโอกาสในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเอง ดังนั้น การจัดอาชีวศึกษาของไทยในอนาคตจะต้องมุ่งจัดให้คนเป็นจำนวนมากได้รับการศึกษาด้านอาชีว จึงจำเป็นต้องหาวิธีการเรียนการสอนและหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของเยาวชนและผู้ผู่อยู่นอกระบบโรงเรียน รวมทั้งผู้ประกอบอาชีพอยู่แล้วที่ต้องการเปลี่ยนงานใหม่ ฝึกอบรมใหม่ อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลง รูปแบบการเรียนการสอนที่สนองความต้องการนี้ คือ รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล และการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ชุดการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ ประชุมทางไกล และสืบค้นจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (วิระพันธ์ ลิทธิพงศ์ 2548: 383) นอกจากนั้นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่สำคัญที่สุดเป็นผลเนื่องมาจากการที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความสะดวกที่จะเข้ารับการศึกษาอบรมมากที่สุดตลอดช่วงชีวิต การศึกษาที่จัดผ่านสื่อที่หลากหลายในสถาบันการศึกษาต่างๆ และด้วยกำหนดเวลาเรียนที่ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นวิธีการจัดการศึกษาบุคคลในโลกยุคใหม่ต้องการซึ่งก็คือ “การศึกษาทางไกล” นั่นเอง ด้วยเหตุนี้การศึกษาทางไกลจึงเป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นจริงและน่าสนใจมากขึ้นด้วย

การศึกษาในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคศตวรรษที่ 21 มุ่งหมายให้เกิดกระบวนการการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) กล่าวคือ ส่งเสริมให้ทุกคนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ตั้งแต่เยาว์วัย จนกระทั่งแก่เฒ่า ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งเปิดโอกาสให้บุคคลได้รับการศึกษาตามความต้องการของสังคมและบุคคลทุกเพศทุกวัย การศึกษาที่นำมาจัดจึงต้องประกอบด้วยการศึกษาหลายรูปแบบ กล่าวคือ การศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย หลายวิธีการ เช่น การศึกษาด้วยวิธีการเรียนแบบชั้นเรียนปกติ การศึกษาด้วยวิธีทางไกล ไม่ว่าจะเป็นการศึกษารูปแบบใด การศึกษาด้วยวิธีใด ล้วนแล้วแต่เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ทุกคนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน การศึกษาทางไกลเป็นวิธีการศึกษาวิธีหนึ่งที่เปิดโอกาสให้แก่ทุกคนไม่ว่าจะอยู่ใกล้หรือไกล ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใด อาชีพใด สามารถที่จะศึกษาเล่าเรียนได้ทั้งสิ้น การศึกษาทางไกลจึงมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต การสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา การรู้จักพึ่งพาตนเอง การมีงานทำ การพัฒนาหน้าที่การงาน และการพัฒนาคุณภาพชีวิต (สมประสงค์ วิทย์เกียรติ 2544: 32)

สำหรับบทบาทของการศึกษาทางไกลไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต การสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา การรู้จักพึ่งพาตนเอง การมีงานทำ การพัฒนาหน้าที่การงาน และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเท่านั้น แต่การศึกษาทางไกลยังช่วยให้ผู้จัดการศึกษา สามารถจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเป้าหมายจำนวนมากในทุกพื้นที่ได้ในคราวเดียวกัน ช่วยให้ผู้เรียนประหยัดค่าใช้จ่าย ช่วยให้ผู้เรียนทุกพื้นที่รับการศึกษาในมาตรฐานเดียวกัน และยังให้อิสระในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเรียนเวลาใดก็ได้เมื่อพร้อม จะเรียนช้าหรือเร็วได้ตามศักยภาพของตนเอง นอกจากนี้วิธีการของการศึกษาทางไกลยังสามารถนำไปช่วยส่งเสริมการจัดการศึกษาทุกประเภท เช่น การจัดการศึกษาในระบบ สามารถนำวิธีการจัดการศึกษาทางไกลไปเสริมการเรียนการสอนแบบชั้นเรียน ด้านการศึกษานอกระบบ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่พ้นวัยเรียนไปแล้วและมีอยู่เป็นจำนวนมากมายมหาศาล ผู้จัดการศึกษานอกระบบสามารถนำวิธีการศึกษาทางไกลมาใช้จะช่วยให้การศึกษานอกระบบเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวาง ครอบคลุม และรวดเร็วยิ่งขึ้น สำหรับการศึกษตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นการศึกษาที่จัดเพื่อคนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย และเป็นการศึกษาที่เริ่มจากตัวผู้เรียนว่า ต้องการเรียนรู้อะไร เมื่อไร ที่ไหน อย่างไร อย่างอิสระ วิธีการของการศึกษาทางไกลซึ่งบริการความรู้ผ่านสื่อที่หลากหลายจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมจะนำมาใช้กับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และเนื่องจากการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษตามอัธยาศัย เป็นองค์ประกอบของการศึกษาตลอดชีวิต (สุมาลี สังข์ศรี 2549: 22) ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการศึกษาทางไกลเป็นวิธีการที่ช่วยส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อมวลชนอย่างเสมอภาค

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าการศึกษาทางไกลเป็นระบบที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองจากสื่อตามความพร้อมของแต่ละคน มีอิสระในการวางแผนการเรียนของตน ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่เรียนทำให้ผู้เรียนไม่ต้องละทิ้งหน้าที่การงาน ผู้ที่อยู่ห่างไกลและผู้ที่ไม่มีเวลาเข้ามาเข้าชั้นเรียนก็สามารถเรียนได้ โดยเฉพาะผู้มีอาชีพเกี่ยวกับการบริการด้านอาหารจำนวนมากต้องการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาฝีมือของตนให้มีศักยภาพสูงขึ้น ผู้ประกอบอาชีพอยู่แล้วที่ต้องการเปลี่ยนมาทำงานการบริการด้านอาหาร ด้วยเหตุที่สถานศึกษาอาชีวศึกษายังไม่มีการจัดการศึกษาทางไกลสาขาอาหารและโภชนาการอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและพัฒนา ระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรมที่มีประสิทธิภาพ สำหรับนำไปใช้ในการจัดการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการในสถานศึกษาอาชีวศึกษาคู่ขนานไปกับการจัดการศึกษาในระบบปกติ เพื่อขยายการบริการทางการศึกษาด้านอาหารและโภชนาการให้แก่กลุ่มเป้าหมายได้ทั่วถึงและกว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้านอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

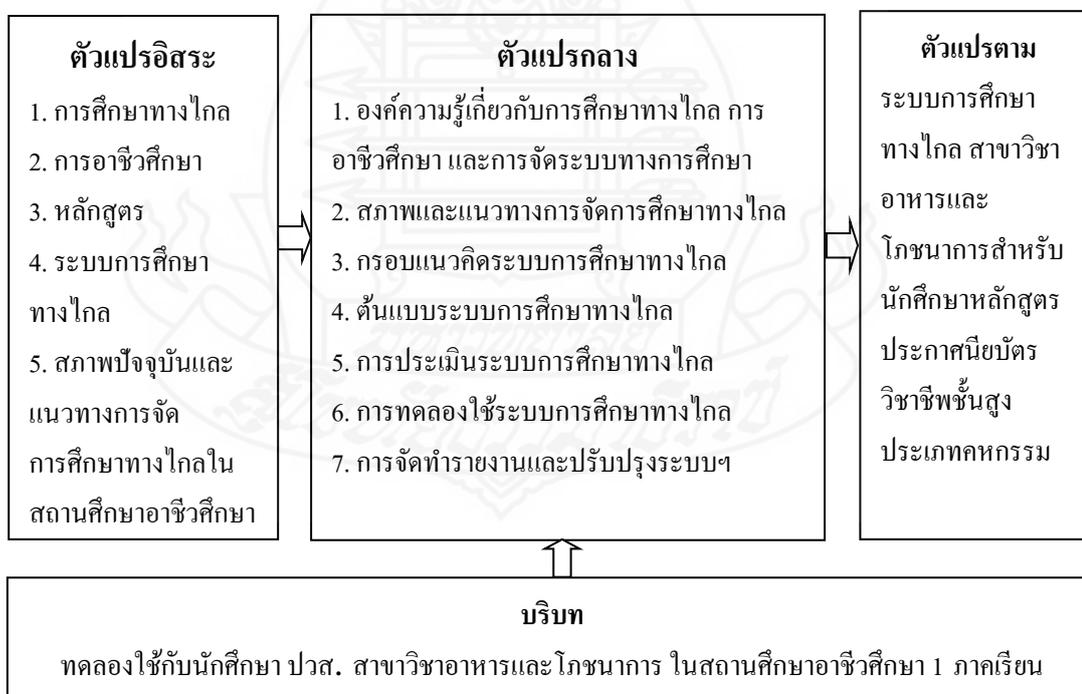
- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการศึกษาทางไกลในสถานศึกษาอาชีวศึกษา
- 2.2 เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม
- 2.3 เพื่อทดลองใช้และประเมินผลการดำเนินงานตามระบบการศึกษาทางไกล

3. คำถามการวิจัย

- 3.1 สภาพการจัดการศึกษาทางไกลในสถาบันอาชีวศึกษา มีการดำเนินการบ้างหรือไม่และดำเนินการอย่างไร
- 3.2 ระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม ที่มีประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร
- 3.3 เมื่อนำระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการฯ ที่พัฒนาขึ้น ไปใช้แล้วผลจะเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพหรือไม่ ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นอย่างไร ครู และนักศึกษามีความพึงพอใจหรือไม่เพียงใด

4. ทฤษฎีและกรอบแนวคิดการวิจัย

ระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม พัฒนาจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการศึกษาทางไกล การอาชีวศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ การจัดระบบทางการศึกษา และการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการศึกษาทางไกลในสถานศึกษาอาชีวศึกษา พัฒนากรอบแนวคิดระบบการศึกษาทางไกล โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาสภาพและแนวทางการจัดการศึกษาทางไกล ค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยการสนทนากลุ่ม (focus group) และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลสาขาอาหารและโภชนาการฯ และดำเนินการตามหลักการและวิธีการจัดระบบทางการศึกษา คือ วิเคราะห์ระบบ ตั้งเคราะห์ระบบ สร้างแบบจำลองระบบ และนำไปสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญโดยการสนทนากลุ่มอีกครั้งหนึ่ง และปรับปรุง แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพด้วยการประเมินระบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิและทดลองใช้ จัดทำรายงานและปรับปรุงระบบตามผลการทดสอบ ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง ระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาคหกรรม

5. สมมติฐานการวิจัย

5.1 นักศึกษาที่เรียนด้วยระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ครู และนักศึกษา มีความพึงพอใจต่อระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการฯ ที่พัฒนาขึ้นในระดับมาก

6. ขอบเขตการวิจัย

6.1 ขอบเขตการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม ที่ศึกษาเฉพาะสาขางานการประกอบอาหาร

6.2 รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา

6.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

6.3.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เปิดสอนประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ จำนวน 116 คน
- 2) ครูสาขาวิชาอาหารและโภชนาการในสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 186 คน
- 3) นักศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขางานการประกอบอาหาร ชั้นปวส. 1 จำนวน 5 กลุ่ม นักศึกษาชั้นปวส.2 จำนวน 5 กลุ่ม รวม 10 กลุ่ม ๆ ละ 15-22 คน รวมทั้งหมด 181 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เปิดสอนสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขางานการประกอบอาหาร 5 แห่ง

6.3.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 5 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เปิดสอนประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาอาหารและโภชนาการที่เป็นประชากร จำนวน 116 คน
- 2) ครูสาขาวิชาอาหารและโภชนาการในสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เป็นประชากร จำนวน 186 คน

3) ผู้เชี่ยวชาญสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จำนวน 12 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางไกล อาชีวศึกษา อาหารและโภชนาการ เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และการวัดและประเมินผล โดยพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในแต่ละสาขาวิชาอย่างน้อย 10 ปี

4) ผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับประเมินระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจากผู้เชี่ยวชาญสนทนากลุ่ม 12 คน ในข้อ 3) โดยพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางไกล อาชีวศึกษา อาหารและโภชนาการ เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และการวัดและประเมินผล สาขาละ 1 คน

5) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองระบบ เป็นนักศึกษาชั้น ปวส. 1 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขางานการประกอบอาหาร วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี 1 กลุ่ม จำนวน 20 คน ได้จากการเลือกแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) จากประชากรนักศึกษา 10 กลุ่ม จำนวน 181 คน และครูที่สอนนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง 1 คน

6.4 ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย

6.4.1 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ การศึกษาทางไกล การอาชีวศึกษา หลักสูตร ระบบการศึกษาทางไกล และสภาพและแนวทางการจัดการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาคหกรรม

6.4.2 **ตัวแปรกลาง** คือ ตัวแปรที่มีผลต่อตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ได้แก่ องค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาทางไกล การอาชีวศึกษา การจัดระบบทางการศึกษา สภาพและแนวทางการจัดการศึกษาทางไกล การพัฒนารอบแนวคิดระบบการศึกษาทางไกล การพัฒนาต้นแบบระบบการศึกษาทางไกล การประเมินระบบการศึกษาทางไกล การทดลองใช้ระบบการศึกษาทางไกล และการจัดทำรายงานและปรับปรุงระบบการศึกษาทางไกล

6.4.3 **ตัวแปรตาม** คือ ระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม

7. นิยามศัพท์

7.1 **ระบบการศึกษาทางไกล** หมายถึง ระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม สาขางานการประกอบอาหาร ซึ่งมี 5 ระบบย่อย ได้แก่ ระบบย่อยที่ 1: ระบบสำรวจความต้องการของ

กลุ่มเป้าหมายการศึกษาทางไกล ระบบย่อยที่ 2: ระบบพัฒนารายวิชา ระบบย่อยที่ 3: ระบบผลิตชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ ระบบย่อยที่ 4: ระบบการเรียนการสอนทางไกล และ ระบบย่อยที่ 5: ระบบประเมินระบบการศึกษาทางไกล

7.2 หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2546 ประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขางานการประกอบอาหาร ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

7.3 ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ชุดการเรียนรู้ทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบด้วยบทเรียน e-learning เอกสารประกอบรายวิชา วัสดุทัศนสาธิตการปฏิบัติงาน คู่มือการเรียนรู้ทางไกล การสอนเสริม และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันเองทั้งปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อและปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า

7.4 สถานศึกษาอาชีวศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนประเภทวิชาคหกรรม สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขางานการประกอบอาหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ได้ระบบการศึกษาทางไกลสาขาวิชาอาหารและโภชนาการสำหรับนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม ที่มีประสิทธิภาพดีกว่าหรือเทียบเท่าการสอนแบบปกติ สำหรับใช้ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา

8.2 ช่วยแก้ปัญหาในการจัดการศึกษาให้กับผู้ที่ไม่มีเวลาเข้าเรียนในชั้นเรียนปกติ และมีปัญหาการเดินทางสำหรับผู้ที่อยู่ห่างไกลสถานศึกษา ทำให้สามารถขยายการบริการการศึกษาสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ สาขางานการประกอบอาหาร ให้แก่กลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวางขึ้น

8.3 ได้แนวทางในการจัดการศึกษาทางไกลในสถานศึกษาอาชีวศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ

8.4 สามารถสอนผู้เรียนสาขาวิชาอาหารและโภชนาการได้จำนวนมากในคราวเดียวกัน